

Teemakortti

ESTEETTÖMYYS

Suur-Sammonlahden lähiökehittämishanke

↓ SAMMONTALO ↓

↓ MEIJÄN YHTEINEN ↓

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

LAPPEENRANTA

Suur-Sammonlahden lähiökehittämishanke

- Sammonlahden suuralueen lähiökehittämishanke Sammontalo - Meijän yhteinen kuuluu Ympäristöministeriön Lähiöohjelma 2020-2022 hankkeisiin. Ympäristöministeriön lisäksi siihen osallistuvat oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö. Rakentamistoimenpiteisiin on saatu ARA:n rahoitusta vuosille 2020 - 2022.
- Hankkeella on tähdätty vetovoimaiseen, hyvinvoivaan ja viihtyisään asuin- ja työpaikka-alueeseen, jonka ytimen muodostaa eloisa palvelukeskus. Aluetta kehitetään myös monipuolisena viheralueiden kokonaisuutena, jossa liikuntapaikat sekä viher- ja virkistysalueet ovat houkuttelevia, esteettömiä ja kaikkien helposti saavutettavissa.
- Hankkeen tavoitteena oli tunnistaa Sammonlahden suuralueen, eli varsinaisen Sammonlahden ohella myös Skinnarilan ja Kourulan vahvuuksia ja haasteita, joiden pohjalta aluetta on lähdetty kehittämään entistä viihtyisämmäksi ja vetovoimaisemmaksi. Hankkeen aikana kohteita on alettu toteuttaa. Koko alueesta on laadittu **kehittämissuunnitelma**, joka ohjaa alueen muutosta pidemmällä aikavälillä. Suunnitelma jakautuu teemakohtaisiin suunnitelmiin ja kehittämiskortteihin.
- Suur-Sammonlahti ja tuleva Sammontalo ovat meijän yhteisiä, minkä vuoksi niitä suunnitellaan ja tehdään yhdessä alueen asukkaiden ja yrittäjien sekä kaupungin eri toimialojen kanssa eri ikä- ja käyttäjäryhmät huomioiden.

Suur-Sammonlahden aluetta on tarkasteltu hankkeessa seitsemän eri teeman kautta:

1. Lähiökoulut edistävät koulutuksen tasa-arvoa sekä lasten ja nuorten hyvinvointia.
2. Perhe- ja nuorisotyö sekä harrastustoiminta vahvistavat lasten ja nuorten osallisuutta.
3. Yhteistyö luo yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta.
4. Hiilineutraalisuus tukee lähiökehittämisen kestävyttä.
5. Viihtyisä, toimiva ja vihreä elin- ja asuinympäristö vahvistaa elinvoimaa.
6. Ikäystävällisyys ja esteettömyys tukevat asuinalueen toimivuutta.
7. Taide ja kulttuuripalvelut elävöittävät lähiöitä.

ESTEETTÖMYYS

TAVOITTEET

- Luodaan Suur-Sammonlahden alueesta mahdollisimman esteetön ympäristö, jossa kaikkien on helppoa ja turvallista liikkua:
 - Turvalliset kulkureitit
 - Suunnistettavuus
 - Paikkojen tunnistettavuus

ESTEETTÖMYYDESTÄ LYHYESTI:

Esteettömyys on ihmisoikeus ja edellytys sille, että vammaiset henkilöt voivat elää itsenäisesti ja osallistua täysimääräisesti kaikilla elämän alueilla.

Esteettömyydellä tarkoitetaan **kaikkien ihmisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia** osallistua:

- yhteiskunnan toimintoihin
- käyttää palveluita
- työskennellä
- valita asuinpaikkansa
- asua kotonaan.

(YM, 2018)

ESTEETTÖMYYS

HUOMIOITAVAT SEIKAT

- Liikkumis- ja toimintaesteellisellä tarkoitetaan henkilöä, jonka kyky liikkua, toimia, suunnistautua tai kommunikoida on rajoittunut. Ei vain liikuntarajoitteista henkilöä.
- Esteettämyys palvelee kaikkia kaupunkilaisia. Niin lastenvaunuilla liikkuvia, huonosti näkeviä tai liikkuvia, muistisairaita, jalan murtaneita lastenvaunujen kanssa kulkijoita kuin kaikkia muitakin.

ESTEETTÖMYYS

ESTEETTÖMYYDEN KANNALTA ON HUOMIOITAVA MM.:

- Paikkojen tunnistettavuus eri aistein.
 - Näkökyky
 - Tuoksut
 - Materiaalien tuntemukset jalkojen alla ja käsin tuntien
 - Äänimaailma
 - Paikkojen erilaiset identiteetit auttavat suunnistautumisessa ja tunnistamisessa
- Suunnistettavuus auttaa jokaista liikkumaan kaupungissa, kun paikoilla on omanlaisensa paikan henki ja paikat erottuvat toisistaan.
- Tavoitteena helposti saavutettavat palvelut kaikille käyttäjille.
- Korkeuserot ja kaltevuudet ovat alueella ongelmia. Maaston suuret tasoerot ja jyrkkyydet rantaan ovat olosuhteita, joille ei voida mitään, mutta joista huolimatta pyritään mahdollisimman esteettömään ja helposti liikuttavaan ja tunnistettavaan ympäristöön.
- Pinnoitteiden epätasaisuudet, suuret raot, kulkuväylällä olevat esteet, kuten mainostelineet ja terassit sekä suojatien reunakiviin liittyvät ongelmat ovat yleisiä esteettömyyden ongelmakohtia.
- Pysäköintipaikoilla huomioitava inva-paikkojen käytettävyys
- Katupuut voivat muodostaa esteitä, mutta vaikuttavat myös huomattavasti paikan tunnistettavuuteen ja viihtyisyyteen.
- Talvikunnossapito huomioitava.
 - Pienikin este voi olla mahdoton kulkea pyörätuolilla.

ESTEETTÖMYYS

ESTEETTÖMYYDEN TOTEUTUMINEN

SAMMONLAHDEN SUURALUEELLA

- Suur-Sammonlahden alueelle järjestettiin lähiökehittämishankkeen yhteydessä Esteettömyyskysely. Kyselyyn ei saatu vastauksia, joten alueen asukkaiden mielipiteet esteettömyydestä perustuvat lähtötietokyselyn tuloksiin sekä suunnittelijoiden ammattitaitoon sekä kokemuksiin ja mielikuviin alueesta.
- Suunnittelualueen sijainti Salpausselän reunamuodostuman laella ja sen pohjoisrinteellä tuo omat haasteet esteettömän ympäristön toteuttamiseen:
 - Maasto viettää osin jyrkästi kohti Saimaata, mikä hankaloittaa jalankulkua esimerkiksi uimarannoille ja Rantaraitille.
 - Maaston tasoerot ovat olemassa oleva tekijä, johon emme voi vaikuttaa, mutta voimme pyrkiä luomaan saavutettavaa ympäristöä sen ehdoilla.
- Esteettömyyden hyvä taso on erityisen tärkeää:
 - Kävely-ympäristöissä
 - Julkisten palveluiden alueilla
 - Vanhus-, vammais-, sosiaali- ja terveyspalveluiden ympäristöissä
 - Joukkoliikenteen terminaali- ja pysäkkialueilla
 - Kaikki käyttäjät huomioivilla liikunta- ja leikkipaikoilla

ESTEETTÖMYYS

ESTEETTÖMYYDEN TOTEUTTAMINEN

SAMMONLAHDEN SUURALUEELLA

- Liikkumisympäristöä parannetaan hankkeiden yhteydessä
 - Esteettömyys huomioidaan katusaneerauksissa ja kadun kalusteiden sijoittelussa.
 - Myös yksityisiä kiinteistöjä kannustetaan omiin esteettömyyden parantamishankkeisiin.
- Konkreettisia esimerkkejä:
 - Kevyenliikenteenväylien pituus- ja sivukaltevuudet ovat mahdollisuuksien mukaan esteettömyysvaatimusten mukaiset.
 - Riittävän pienet saumavälit pinnoitemateriaaleissa.
- Kevyenliikenteenväylien vaurioituneiden ja painuneiden betonilaattojen korjaukset ja rakojen pienuus.
- Sopivan korkuiset ja loivat suojateiden reunakivet.
- Kiveyksinä toteutettuihin suojatiemerkintöihin riittävä kontrasti.
- Riittävästi levähdyspaikkoja, joilla selkänäjällisiä ja käsituellisiä penkkejä.
- Portaiden ylä- ja alaosiin varoitusalueet ja askelmiin kontrastiraidat (Huom! Eivät toimi talvella)
- Liikennevalojen äänimajakat vaihdetaan koputtaviin.

ESTEETTÖMYYS

KOhteita, joissa esteettömyys on huomioitu sammonlahden suuralueella hyvin:

- Rantaraitti länsialueella on osin esteetön
 - kun Sammonlahden ranta-alueella olevat puiset sillat uusitaan, niin huomioidaan niiden esteettömyys)
 - Raitti ei ole kaikilla osin saavutettavissa esteetömästi suurten maaston tasoerojen vuoksi, mutta opastus esteetömään reittiin voidaan lisätä.
 - Raitin jatkuminen esteetömänä koko matkan, on tavoitetila, johon pyritään mahdollisuuksien mukaan uudistuksia suunniteltaessa.
- Levähdyspaikkojen määrä on kesäisin riittävä, mutta penkkeihin tarvitaan käsitukia. Käsi- ja selkänojallisia penkkejä liikkumisreittien yhteyteen voidaan lisätä tulevaisuudessa.
- Katuympäristöissä kävelyalueiden kiveykseen valitaan mahdollisimman tasaisia kivilaattoja. Käytetään riittäviä kontrastivärejä tarvittavissa paikoissa. Näkövammaisia voidaan ohjata kiviraitojen avulla (kiviraita erottuu muista pintamateriaalista esim. värin tai pintakäsittelyn avulla.)
- Katuympäristössä voidaan tehostaa valaistusta.
- Leikkipaikoille valitaan leikkivälineitä, jotka sopivat mahdollisimman monenlaisille käyttäjille.

ESTEETTÖMYYS

KOhteita, joissa esteettömyyttä tulee sammonlahden suuralueella parantaa:

- Kulku rantaan useasta kohdasta on jyrkkä.
 - Opastus esteettömälle ja saavutettavalle reitille
- Bussipysäkit
 - Tärkeimmille bussipysäkeille olisi hyvä saada näkövammaisille äänimajakat
- Linja-autot
 - Jouko-busseihin olisi hyvä saada pysäkinäytöt sisälle ja myös kuulutukset.
- Liikennevalot
 - Liikennevaloihin koputtavat äänet piippausten tilalle
- Levähdyspaikat
 - Lisää pääkulkureittien varsille
- Opasteet
 - Selkeät opasteet pysäköintipaikoille ja esteettömille / saavutettaville reiteille mm. rantaan.
- Pinnoitemateriaalien saumojen koko huomioitava ja pinnoitteiden muuttaminen esteettömiksi tarvittavin kohdin katusaneerausten yhteydessä.

ESTEETTÖMYYS

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ:

- Invalidiliiton esteettömyyssivut: [Esteeton.fi](https://www.esteeton.fi) | [Invalidiliitto](https://www.invalidiliitto.fi)
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sivut esteettömyydestä ja saavutettavuudesta: [Esteettömyys ja saavutettavuus - Vammaispalvelujen käsikirja – THL](#)
- Ympäristöministeriön opas: [Ohje esteettömyys 2018-A2B183D6_3C10_40A3_AE1F_DB0898AAC3D8-137003.pdf \(ym.fi\)](#)

